

A Győri Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Győri Törvényszék 2016. november 3. napján kelt P.20.358/2016/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 20., az alperes részéről 21. szám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Mindegyik peres fél viseli a saját felmerült másodfokú perköltségét.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint a felperes és az alperes jogelődje, a ... Zrt. között 2007. február 6. napján .../07. számon CHF alapú kölcsönszerződés jött létre, amely alapján az alperes a felperes által megvásárolni kívánt Renault Thalia 1,2 típusú, ... forgalmi rendszámú személygépkocsi vételárának finanszírozására 2.380.000,- Ft összegű kölcsönt nyújtott.

A szerződés tartalmazta, hogy a felperes a kölcsönt 120, egyenként 29.708,- Ft összegű részletekben köteles megfizetni az alperes részére. Az összes törlesztő részlet összegét 3.564.960,- Ft-ban, a teljes hiteldíj mutatót 9,75%-ban, az elszámolás módját ún. normál deviza konstrukcióban határozták meg.

A kölcsönszerződés részévé vált a HIT/2006.05.31. számú Üzletszabályzat.

Az Üzletszabályzat I.15. pontja szerint a törlesztő részlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege.

A mértékadó devizanem az Üzletszabályzat I.17. pontja szerint a svájci frank.

A mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben 3 havi időtartamra előjegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb (3 havi LONDON Interbank Offered Rate- LIBOR)

A felperest terhelő kamatváltozást az I.25. pont tartalmazta.

A mértékadó kamatláb hatályos referenciaértékét az Üzletszabályzat I.20. pontja, a felszámított kamat mértékének számítására vonatkozó képletet az Üzletszabályzat IV.4. pontja tartalmazta.

Az Üzletszabályzat V.6. pontja szerint amennyiben a mértékadó devizanem nem magyar forint, a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat.

Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euro esetében a mindenkori intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és a az Euro keresztárfolyamának változása.

Az V.7. pont szerint a kölcsönbevevő köteles a hitelező székhelyén és fióktelephelyén kifüggesztett hirdetmény szerinti költségeket - azok felmerülése esetén - a hitelezőnek megtéríteni.

A szerződés biztosítására a felek az alperes javára a perbeli gépjárműre vételi jogot alapítottak.

Az opciós szerződés 4. pontja szerint az alperes a vételi jogát a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a felperes maradéktalanul nem teljesítette.

Az opciós szerződés 6. pontjában a felek az alperes javára alapított vételi jog biztosítására a vételi joggal terhelt gépjármű tekintetében elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki. A 7. pontban akként rendelkeztek, hogy az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a felperes a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben akár egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az Üzletszabályzat IV.7. pontja tartalmazta, hogy „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap”.

Az Üzletszabályzat fenti, IV.7. pontjával azonos megszövegezésű, az alperes HIT/2005.0601. számú Üzletszabályzata IV.7. pont szerinti feltétele tisztességtelenségét közérdekű perben a Szegedi Ítéltábla a Pf.I..../2007/3. számú jogerős ítéletével megállapította.

Az Üzletszabályzat VI.1. pontja szerint a felek abban állapodtak meg, hogy a felperes köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe az alperes javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet az alperes, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.

Az Üzletszabályzat IV.9. pontja szerint „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni”.

A felperes a módosított keresetében a peres felek között létrejött egyedi kölcsönszerződés semmisségének megállapítását, jogkövetkezményként pedig a kölcsönszerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítását kérte a jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű ügyleti kamattal. Kérte továbbá az Üzletszabályzat V.6. pontja tisztességtelenségének megállapítását, valamint az alperes kötelezését a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására.

A kölcsönszerződés érvénytelensége körében kellékhányra (a szerződés nem tartalmazza az ügyleti kamat éves mértékének %-os meghatározását), valamint a THM nem tartalmazza megfelelően az összes költséget (Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) és c) pont), és az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiányára hivatkozott.

A szerződés álláspontja szerint azért ütközik a Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontjába, mert az ügyleti kamat nem ismert, az árfolyamrés alkalmazása tisztességtelen, a kezelési és ügyviteli költség felszámítását lehetővé tevő kikötést pedig a Kúria érvénytelennek nyilvánította, ezért a THM számításának alapjául szolgáló adatok közül csak a tőkeösszeg ismert.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja körében előadta, hogy az ügyleti kamat %-os mértékét a szerződés nem tartalmazza, és vitatta, hogy az elszámolással (9,51%-os ügyleti kamattal számolva) az ügyleti kamat mértéke konvalidálódott volna.

A törzskönyv kiadására irányuló kereseti kérelme körében azzal érvelt, hogy az opciós szerződés 4. pontja szerint a felek az alperes vételi jogát a szerződés létrejöttétől számított 5 évre kötötték ki, amely a szerződéskötés óta már eltelt.

Az alperes az ellenkérelmében a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérte éves 9,51%-os mértékű ügyleti kamat rögzítése mellett. Egyebekben az ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Arra hivatkozott, hogy a szerződés alapján, az abban rögzített összes törlesztő részlet és a tőkeösszeg különbözet alapján kiszámítható az éves induló ügyleti kamat mértéke.

A THM %-os mértéke az szerződésben rögzítésre került, azt a hatályos jogszabályoknak megfelelően határozták meg.

Az árfolyamkockázat körében előadta, hogy az Üzletszabályzat, és az egyedi szerződésben rögzített, mértékadó devizanem alapján egyértelműen rögzítésre került, hogy az árfolyamkockázatot a felperes viseli.

A törzskönyv kiadása körében kifejtette, hogy az opciós szerződésben a felek ún. zárt opciót kötöttek ki olyan módon, hogy a jogosult a szerződés azonnali felmondásától számított 5 éven belül élhet vételi jogával, a törzskönyv birtokban tartása pedig nem csak a vételi jogra vonatkozó kötelezettségek biztosítéka, hanem a kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettség teljesítésének biztosítéka is.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a peres felek között 2007. február 6. napján .../07. számon létrejött kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az éves ügyleti kamat mértékét évi 9,51%-ban határozta meg, továbbá kötelezte az alperest a ... forgalmi rendszámú Renault Thali 1.2 típusú gépjármű törzskönyvének 15 napon belül történő kiadására. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az alperest az állam javára 36.000,- Ft eljárási illeték, míg a felperest az alperes részére 50.000,- Ft perköltség 15 napon belül történő megfizetésére kötelezte.

Megállapította, hogy ezt meghaladóan a felek a költségeiket maguk viselik.

Az ítélete indokolásában rögzítette, hogy a jogvita elbírálására az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezései irányadók.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított kereseti kérelem körében kifejtette, hogy a kölcsönszerződés a kölcsön összegét (2.380.000,- Ft), és az összes fizetendő törlesztő részletet (3.564.960,- Ft) tartalmazta, a kettő különbözeteként pedig a szerződés összecsúszva tartalmazza a kölcsön „költségét” (1.184.960,- Ft), ugyanakkor nem tartalmazza annak éves, százalékos mértékben kifejezett értékét.

Megállapította, hogy ez olyan hiány, amely a szerződés semmisségét eredményezi, de ez a semmisség kiküszöbölhető azzal, hogy a bíróság az ügyleti kamat százalékos mértékének feltüntetésével a szerződést érvényessé nyilvánítja.

Hangsúlyozta, hogy a bíróság az érvénytelenség jogszabályban - 2014. évi XL. törvény (elszámolási törvény) - megjelölt jogkövetkezményei közül bármelyiket választhatja, de nem alkalmazhat olyat, amely ellen mindkét fél tiltakozik. Kiemelte, hogy a bíróságnak - amennyiben lehetséges - elsődlegesen a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie. Mivel az alperes a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte, így a bíróság alkalmazhatta ezt a jogkövetkezményt.

Az ügyleti kamat százalékos mértékének meghatározása körében kiemelte, hogy a felek között az elszámolási törvény szerint elszámolás történt, ebben az eljárásban a felperes panasszal nem élt, ezért az felülvizsgálatnak minősül.

Kifejtette, hogy a felülvizsgált elszámolás során alkalmazott ügyleti kamat - annak vitathatatlanására tekintettel - a felek jogviszonyában irányadó, a felperes által elfogadottnak minősül, ezért a szerződést e kamatmérték meghatározása mellett nyilvánította érvényesnek. E

körben még utalt a Szegedi Ítéltábla Pf.II..../2016/5. számú döntésében kifejtett „konvalidálódás-elméletre”.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontjára alapított érvénytelenségi ok körében kifejtette, hogy a jogszabályi rendelkezés a semmisség jogkövetkezményét kizárólag arra az esetre írja elő, amikor a kölcsönszerződés nem tartalmazza a teljes hiteldíj mutató éves, százalékos mértékét. Azt az esetet, amikor a szerződés tartalmazza a THM-et, de az nem felel meg a szerződés tényleges költségeinek, nem a Hpt. 213.§ (1) bekezdése b) pontja szerint kell értékelni, hanem az akarat hiánya miatt a szerződés Ptk. 210.§ (1) és (4) bekezdése szerinti megtámadására ad alapot. Mivel pedig a felperes a szerződést nem támadta meg, ebben a körben a bíróság a szerződést nem vizsgálhatta. Utalt a Szegedi Ítéltábla Pf.II..../2016/5. számú döntésében foglaltakra.

Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiányára alapított kereseti kérelem vonatkozásában kifejtette, hogy - mivel ettől eltérő tartalmú tájékoztatás adását nem bizonyították - a felperes részére az alperes az Üzletszabályzat V.6. pontja szerinti tájékoztatást nyújtotta.

Álláspontja szerint az egyedi kölcsönszerződést és az ahhoz kapcsolódó Üzletszabályzatot figyelmesen elolvasó szerződő fél számára egyértelmű volt, hogy a „mértékadó devizanem” CHF, így a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásban „kockázat” rejlik, amely kockázatot az Üzletszabályzat szerint a kölcsönbevevő vállalta is. Kifejtette, hogy a kockázat részletezése nem történt meg, de az Üzletszabályzat tartalmából, és a szerződés típusából következően az nyilvánvalóan nem lehetett más, mint a szerződéses fizetési kötelezettség változása, növekedése. Nem merült fel olyan adat, amely alapján a felperes alappal feltételezhette volna, hogy az árfolyamkockázatot az alperes akár részben is át kívánta volna vállalni, vagyis a felperes felelőssége e körben korlátozott lett volna.

Mindezek alapján megállapította, hogy a tájékoztatás megfelelő és érthető volt.

A törzskönyv kiadása körében kifejtette, hogy az Üzletszabályzat vételi jog meghosszabbítását előíró IV.7. pontja tisztességtelenségét közérdekű perben a Szegedi Ítéltábla kimondta (Pf.I..../2007/3.), így az opciós jog a szerződés aláírásától számított 5 év elteltével, 2012. február 6. napján megszűnt. Nem fogadta el az alperes azon hivatkozását, amely szerint az opció a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség biztosítására szolgált. A fentiek alapján megállapította, hogy az opciós jog megszűnése miatt az alperesnek a törzskönyv birtokában tartására jogcíme nincsen, ezért annak felperes részére történő kiadására kötelezte.

A perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség arányában határozott.

A felperes az elsőfokú ítéletnek a Hpt. 231.§ (1) bekezdés b) és c) pontjára és az Üzletszabályzat V.6. pontja tisztességtelenségére alapított kereseti kérelmet elutasító rendelkezése ellen terjesztett elő fellebbezést.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolása homályos, ellentmondó, mert abból nem állapítható meg, hogy a bíróság a szerződés teljes érvénytelenségét, vagy részleges érvénytelenségét állapította-e meg, vagy egyáltalán nem állapította meg a szerződés érvénytelenségét, mert a jogalkotó rendezte az elszámolási törvénnyel az érvénytelenség okát, így a szerződés konvalidálódott.

Arra is hivatkozott, hogy amennyiben a szerződés utóbb - akár jogszabályi rendezéssel, akár jogerős bírói ítélettel - érvényessé vált, úgy az nem a kereset elutasítására, hanem a per megszüntetésére ad alapot.

Ettől függetlenül álláspontja szerint az ügyleti kamat mértéke és a THM százalékos mértéke utóbb nem tud érvényessé válni, és amennyiben az elszámolás eredményét csak az azt követő nemperes eljárás során lehetett vitatni, úgy a THM és az ügyleti kamat százalékos mértékét rendes bíróság nem pótolhatja ítéletében, mert ezek rendezettnek tekintendő szerződéses elemek.

Hivatkozott a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2016. szeptember 28. napján megtartott konzultációjáról készült feljegyzésre, amely szerint a forintosítási törvény nem értelmezhető érvénytelenségi okot kiküszöbölő szerződésmódosításként, a bankok önkéntes elszámolási kötelezettségének törvényi előírása még nem értékelhető úgy, hogy a teljes szerződés érvénytelensége iránt sikerrel ne lehetne perelni. Hivatkozott továbbá a 2016. november 28. napján készült feljegyzésre is, amely szerint a Kúria egyértelműen elhatárolódott a konvalidálódás problémájától, és attól, hogy jogszabályi módosulás folytán az árfolyamrész és az egyoldalú szerződésmódosításon túl bármely más szerződési elem is konvalidálódott volna.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet csak megnevezésében keresetet elutasító ítélet, valójában azonban permegszüntetés, hiszen az ítélet szerint csak a felülvizsgált elszámolásból lehet kiindulni, amely azonban *res iudicata*. Mivel ennek nem felelt meg a Libor kamattal és a jegybanki alapkamattal is előterjesztett elszámolása, ezért álláspontja szerint nem is lehetett volna a per folytatásáról rendelkezni.

Arra is hivatkozott, hogy az elszámolás nem tartalmazta az ügyleti kamatlábat, ezért az konvalidálódni sem tudott.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 231.§ (1) bekezdésébe ütközően hozott ítéletet, mert a felperesnek részleges érvénytelenség megállapítása iránti kérelme nem volt, az alperesnek pedig nem volt erre irányuló viszontkeresete, ezért a bíróság sem állapíthatta volna meg a szerződés részleges érvénytelenségét.

Hangsúlyozta, hogy az ügyleti kamat hiánya a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy rögzítette az ügyleti kamat hiánya semmisséget okoz, mégsem állapította meg a szerződés teljes érvénytelenségét. Konvalidálódásra hivatkozva a keresetet elutasította.

A BDT.2015.330. számú eseti döntésre hivatkozva kifejtette, hogy a felek eltérő megállapodásának hiányában az induló ügyleti kamatláb a szerződésben meghatározott referencia kamatláb szerződéskötés időpontjában fennálló értéke.

A THM-re vonatkozóan előadta, hogy annak a szerződésben feltüntetett mértéke nem valós, mert nem tartalmazza a kamatot, az árfolyamrész és a szerződéskezelési díjat.

Az árfolyamkockázat körében arra hivatkozott, hogy az alperestől sem a szerződéskötést megelőzően, sem azt követően megfelelő tájékoztatást nem kapott.

Vitatta az elsőfokú bíróság által elfogadott pertárgy értékét és az alperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegét is.

Álláspontja szerint a pertárgyérték körében az általa meghatározott összeget akkor fogadhatta volna el az elsőfokú bíróság, ha az elszámolást lefolytatta volna.

Az alperes az elsőfokú ítéletnek a törzskönyv 15 napon belül történő kiadására kötelező rendelkezése ellen terjesztett elő fellebbezést. Igényt tartott a másodfokú perköltség megfizetésére is.

Arra hivatkozott, hogy az Üzletszabályzat IV.9. pontja („Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”) önálló, az Üzletszabályzat VI.1. pontjától független, atipikus biztosítékot fogalmaz meg, amely lehetővé teszi az alperes számára, hogy az opciós jog megszűnése esetére is birtokában tarthassa a törzskönyvet.

Álláspontja szerint az Üzletszabályzat IV.9. pontja szerint a felek abban állapodtak meg, hogy az alperes akkor köteles kiadni a törzskönyvet, ha a felperes valamennyi fizetési kötelezettségét

teljesítette. Ez a megállapodás akkor is hatályos és alkalmazandó, amennyiben az opciós jog megszűnik.

A törzskönyv birtokban tartásának önálló, atipikus biztosítéki jellegét, valamint azt, hogy ez a biztosíték a kölcsön visszafizetését biztosítja az Üzletszabályzat VI.3. pontja is alátámasztja. E szerint amennyiben a törzskönyv bármely oknál fogva a kölcsönvevő birtokába kerülne, köteles azt haladéktalanul a hitelező részére továbbítani.

Kiemelte, hogy amennyiben a felek a IV.9. pontban a vételi jognak a kölcsönszerződés teljesítése miatti megszűnése esetére rendelték a törzskönyvet kiadni, akkor a vételi jog más módon való megszűnése (5 év eltelté) esetére miért nem állapodtak meg ugyanerre vonatkozóan. Nem volt racionális oka annak, hogy ezt a megszűnési okot kiemelték, mást viszont nem.

A fentiek miatt hangsúlyozta, hogy a törzskönyv birtokban tartása nem csak a vételi jog, hanem a kölcsönszerződés teljesítésének is biztosítékeként is kikötésre került.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperes által megfellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyását kérte.

A szerződés Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított érvénytelensége körében az elsőfokú bíróság helytállóan döntött a szerződés 9,51% mértékű ügyleti kamattal történő érvényessé nyilvánításáról.

Hangsúlyozta, hogy a felek a szerződésükben megállapodtak ügyleti kamat kikötésében, annak csak a százalékos mértékben történő feltüntetése maradt el. Álláspontja szerint a felperes kötelezettségét nem változtatja meg az, hogy az induló ügyleti kamat mértéke nominális, vagy százalékos formában került-e kikötésre, mert ezek egymásból kifejezhető értékek. Téves tehát az az álláspont, hogy a bíróságnak a szerződés tartalmát kellene módosítania. Arra is kitért, hogy az induló ügyleti kamat nominális formában történő rögzítése a fogyasztó számára sokkal érthetőbb és átláthatóbb képet ad a kamat mértékéről, mint egy százalékos mérték.

Azzal is érvelt, hogy ezen érvénytelenség jogkövetkezményét a jogalkotó jogszabállyal rendezte azzal, hogy az elszámolás során kötelezően elvégzendő elszámolás során a kölcsön induló ügyleti kamatának mértékét is fel kellett tüntetnie, és ha a fogyasztó az - ügyleti kamatláb meghatározására is kiterjedő - elszámolást a jogszabály szerinti eljárás során nem vitatta, úgy annak eredménye a polgári perben sem vitatható. Az érvénytelenség oka tehát a felülvizsgált elszámolással konvalidálódott, a szerződés érvényessé vált.

A THM meghatározottsága körében kifejtette, hogy az ügyleti kamat százalékos mértéke feltüntetésének hiánya csupán formális hiány, ettől függetlenül a felek konszenzusa megállapítható az ügyleti kamatra vonatkozóan, és azt tartalmazza is a THM, emiatt annak valóságalapja nem kérdőjelezhető meg.

Hangsúlyozta, hogy az 1/2016. PJE értelmében ha a költségek, díjak vagy azok egy része a szerződésben nincs egyértelműen meghatározva, emiatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

Vitatta, hogy a Kúria a Gfv.VII..../2015/5. számú ítéletében az Üzletszabályzat V.5. és V.7. pontja tisztességtelenségét megállapította volna.

Az árfolyamkockázat körében álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a szerződésből és az Üzletszabályzatból egyértelműen felismerhető volt az árfolyamváltozás, és az is, hogy azt a felperesnek kell viselnie. Arra is kitért, hogy a tájékoztatás nem megfelelő voltát a felperesnek kellett volna bizonyítania, amelynek nem tett eleget.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket a Pp. 256/A. § /1/ bekezdés f./ pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és mindkét fellebbezést alaptalannak ítélte.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű mérlegelésével és az irányadó jogszabályok helyes értelmezésével hozta meg érdemi döntését. Az ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság megalapozott jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat.

A fellebbezésekben felhozott érvekre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

I.

A Hpt. 213. § /1/ bekezdés c./ pontja szerinti semmisség jogkövetkezménye:

A felperes hivatkozása szerint az ügyleti kamat éves százalékos mértékének hiánya a teljes szerződés érvénytelenségét eredményezi.

Az ügyleti kamat kikötésének hiánya esetén a szerződés létre jön ugyan, de a Hpt. 213. § /1/ bekezdés c./ pontja, illetve a Ptk. 217. § /1/ bekezdés és 218. § /1/ bekezdése alapján is érvénytelen. Az egyértelmű meghatározottság követelménye azonban nem jelenti azt, hogy a kamatot kötelező szerződésben számszerűen, vagy százalékos mértékben megjelölni. A szerződésnek e tartalmi eleme akkor is egyértelműen meghatározottnak tekinthető, ha a mértéke a szerződés részét képező üzletszabályzat és hirdetmény, mint általános szerződési feltételek rendelkezéseit is figyelembe véve megállapítható, kiszámítható. Ez esetben a hiányosság pótolható, csak részleges érvénytelenség állapítható meg és az érvénytelenség oka kiküszöbölhető.

A megállapított érvénytelenség jogkövetkezményének a levonásakor a kérelemhez kötöttség elve nem érvényesül maradéktalanul (2/2010. (VI.28.) PK vélemény 5.a.; 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 7. pont).

A 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat 4. pontja értelmében, ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg - a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset (vizontkereset) esetén feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, vagy utóbb megszűnt - a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekedni. A fogyasztó érdekét elsősorban az érvénytelenség kiküszöbölése, a szerződés érvényessé nyilvánítása szolgálja.

A perbeli szerződés alapján megállapítható, hogy a peres felek szerződéses akarata kiterjedt a kamat felszámítására. Ezt támasztja alá, hogy a szerződésben a felek rögzítették a kölcsönösszeg mellett a futamidő alatt visszafizetendő összes törlesztőrészlet összegét.

A kölcsön összege 2.380.000 Ft, a törlesztő részletek száma: 120. Az összes törlesztő részlet: 3.564.960,- Ft.

A kettő különbözete megadja, hogy az alperes a futamidő során mekkora összegű ügyleti kamatot számít fel. Ez : $3.564.960 - 2.380.000 = 1.184.960,-$ Ft

A felperes tehát a szerződésben ügyleti kamat fizetésére vállalt kötelezettséget.

A felperes az első törlesztés alkalmával bizonyítottan (bankszámlakivonat) 29.708,- Ft törlesztő részletet fizetett (ez egyébként megegyezik a kölcsönszerződésben rögzített törlesztő részlet összegével).

Az első törlesztő részlettel a felperes 8.606,- Ft tőkét, és 21.102,- Ft kamatot törlesztett (ez is szerepel a bankszámlakivonatban)

A kölcsön összegéből, az adott havi kamattörlesztésből, az esedékességig eltelt napok számából (mindezt osztva 365-tel, így lesz éves mérték) ki lehet számítani az éves induló ügyleti kamat mértékét az alábbi képlettel:

$$\text{Ügyleti kamat} = \frac{21.102}{2.380.000 \times \frac{34}{365}}$$

Ezen képlet alapján az ügyleti kamat 9,51%

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánította akként, hogy a kamat mértékét a felek ráutaló magatartásával megkötött megállapodása alapján 9,51 %-ban megállapította.

II. A THM megjelölése

A felek szerződése rögzíti az éves százalékban kifejezett teljes hiteldíj mutatót 9,75 %-os mértékben. Ez megfelel a Hpt. 213. § /1/ bekezdés b./ pontjában írtaknak. Ha a teljes hiteldíj mutató nem az ügylet tényleges terheit mutatja, az nem a szerződés semmisségét eredményezi, hanem akarat hiába miatt (1959. évi IV. törvény 210. § /1/ és /4/ bekezdés) a szerződés megtámadására adhat alapot. A felperes azonban jelen perben erre alapítottnan a szerződést nem támadta meg.

III. Az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya

A felperes fellebbezésében változatlan arra hivatkozott, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozóan az alperestől tájékoztatást nem kapott, emiatt a szerződés egésze érvénytelen.

Az elsőfokú bíróság által is felhívott 2/2014. PJE határozat 1./ pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is, nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § /5/ bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A jelen ügyben a kölcsönszerződés részét képező Üzletszabályzat V.6. pontja alapján a felperes kifejezetten vállalta a mértékadó devizanem, azaz a svájci frank és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Ezen túlmenően pedig a perbeli szerződés egyéb rendelkezései is azt igazolják, egyértelmű lehetett a felperes számára, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázat fennáll, és fizetési terhei előre nem látható mértékben megnövekedhetnek.

Helyes az elsőfokú bíróság azon hivatkozása is, amennyiben a szerződő fél úgy köt szerződést, hogy annak tartalmát - bár az rendelkezésre áll - saját akaratából nem ismeri meg, utóbb erre a körülményre eredményesen nem hivatkozhat a Ptk.4.§./4/ bekezdése értelmében.

IV. A törzskönyv kiadása

Az ítéltábla nem osztotta az alperes azon fellebbezési érvelését, hogy a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződéshez kapcsolódó atipikus biztosítéknak tekinthető.

A régi Ptk. 200. § /1/ bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően nem volt akadálya annak, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként a felek kikössék a törzskönyv birtoklásának jogát addig, amíg a kölcsönbe vevő a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét nem teljesíti.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ilyen tartalmú megállapodást a peres felek nem kötöttek. Az Üzletszabályzat VI/1. pontja szerint a törzskönyv alperes részére történő megküldésével és a gépjárműre vonatkozó elidegenítési és terheli tilalom kikötésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. Ezt igazolja az, hogy Üzletszabályzat rendelkezése szerint a vételi jog bejegyzésére tekintettel küldi meg a hatóság a törzskönyvet az alperes részére. Az ítéltábla álláspontja szerint a kölcsönszerződésből, illetve a szerződés részévé vált általános szerződési feltételekből egyértelműen ki kell tűnnie, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga önálló biztosítékkul szolgál (Kúria Gfv.VII..../2016/7.).

Egyértelmű a bírói gyakorlat abban, önmagában annak rögzítése, hogy a hitelező a kölcsönszerződésből fakadó kölcsönvevői kötelezettségek maradéktalan teljesítése esetén köteles a gépjármű törzskönyvét az adós részére kiadni, nem minősül ilyen kikötésnek (Kúria Pfv.V..../2015/6.).

A perbeli szerződésben kikötött opciós jog a szerződés aláírásától számított 5 éve elteltével, 2012. február 6. napján megszűnt.

Mivel az opciós jog megszűnt, így az alperesnek nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Ezért az elsőfokú bíróság jogszerűen kötelezte az alperest a törzskönyvnek a felperes részére történő kiadására.

V. Elsőfokú perköltség

Az ítéltábla nem osztotta a felperes azon fellebbezési érvelését, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a pertárgy értékét és ez alapján tévesen kötelezte a felperest az elsőfokú perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján megállapítható, hogy a felperes a keresetlevelében a pertárgy értékét 2.380.000 forintban határozta meg és ennek megfelelően leróta a kereseti illeték összegét is.

A Pp. 26. §-a szerint a per tárgyának értékét, a 24-25. §-ok rendelkezéseinek megfelelően, a felperesnek kell megjelölnie; ha ez az érték a köztudomással vagy a bíróság hivatalos tudomásával ellentétes, vagy egyébként valószínűtlen, úgyszintén, ha azt az alperes vitássá teszi, a per tárgyának értékét a bíróság határozza meg.

A fentiek alapján az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 24. § /1/ bekezdése alapján helyesen fogadta el a felperes által meghatározott pertárgyértéket, figyelemmel arra is, hogy ezt az alperes sem vitatta. Ez az értékhatározás nem áll ellentétben a felperes által hivatkozott, a 2016. július 8. napján kelt kúriai feljegyzésben foglaltakkal.

Mindezen indokok alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélőtábla álláspontja szerint a másodfokú eljárásban a pernyertesség és pervesztesség aránya között számottevő különbség nincs, ezért a Pp. 81. § /1/ bekezdése értelmében úgy rendelkezett, hogy mindegyik peres fél viseli a saját költségét, figyelemmel arra, hogy a fellebbezési eljárási illetéket a peres felek lerótták.

Győr, 2017. május 8.

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Világi Erzsébet sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó